

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/12/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1313203324
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Gažovičová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1313203324.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Gažovičovej a členov senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Ondreja Krajča, v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, a.s., Olejkárska ul. č. 1, Bratislava, zastúpeného JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom so sídlom v Bratislave, Nám. Martina Benku, proti odporcovi: T. S., M.. XX.XX.XXXX, A. Q. Q., B. XXXX/XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpenom opatrovníčkou T. Č., S. Okresného P. Q. I., o zaplatenie 50,50 eur, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V, zo dňa 18. septembra 2013, č.k. 10C 94/2013-48, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom zamietol súd prvého stupňa návrh; ktorým sa navrhovateľ domáhal zaplatenia 50,50 eur; a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že dňa 07.03.2011 sa odporca; cestujúci na linke číslo 11; na výzvu kontrolného orgánu nepreukázal platným cestovným lístkom. Nárok navrhovateľa na zaplatenie cestovného a prirážky k cestovnému posúdil podľa § 760 Občianskeho zákonníka, § 12 ods.4, § 14, § 16 ods. 5 zákona číslo 168/1996 Z.z. o cestnej doprave. Vzhľadom na opatrovníčkou odporcu vznesenú námietku premlčania vec posúdil aj podľa § 100 ods. 1,2, § 101 a § 108 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z uvedeného uzavrel, že jednoročná premlčacia doba začala plynúť dňa 08.03.2011 a uplynula dňom 08.03.2012 a nakoľko návrh bol podaný na súd dňa 04.03.2013, bol podaný po uplynutí zákonnej ročnej premlčacej doby, a preto vzhľadom na opatrovníčkou odporcu dôvodne vznesenú námietku premlčania, návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému odporcovi nepriznal právo na ich náhradu, keďže mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie dôvodiac tým, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Argumentoval tým, že povinnosť zaplatiť cestovné 0,50 eur a úhradu 50,- eur, vznikla odporcovi v zmysle Zákona o doprave na dráhach a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Občianskeho zákonníka, a preto pohľadávka vo výške 50,- eur nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu premlčaná.

Odporca, resp. jeho opatrovníčka, sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal vec v medziach dôvodov podaného odvolania, ktorými je viazaný (§ 212 ods. 1 O.s.p.), vrátane konania, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214

ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel
nie je dôvodné.

k záveru, že odvolanie navrhovateľa

V prejednávanej veci súd prvého stupňa vykonal dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti návrhu navrhovateľa na zaplatenie uplatňovanej istiny so zreteľom na odporcom vznesenú námietku premlčania (§ 120 ods. 1 O.s.p.), zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 132 O.s.p. dospel k správne právnemu záveru, že nárok navrhovateľa je v celom rozsahu premlčaný, nakoľko bol uplatnený po uplynutí jednoročnej premlčacej doby. Obsah odvolania navrhovateľa nie je spôsobilý spochybniť správnosť právnych záverov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.), pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje zamietajúce rozhodnutie. V konaní nevyplývali najavo ani také vady konania, ktoré by mali za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia (§ 212 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 760 Občianskeho zákonníka, zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Preprava osôb je služba poskytovaná cestujúcemu, ktorá spočíva v preprave dopravným prostriedkom, do miesta určenia, a to riadne a včas, za určené cestovné (§ 760 Občianskeho zákonníka). Táto služba vzniká na základe konania cestujúceho, ktorý dáva nepochybne najavo, že chce uzavrieť prepravnú zmluvu, a to v mestských dopravných prostriedkoch - nastúpením do dopravného prostriedku, kedy zároveň cestujúcemu vzniká i povinnosť zaplatiť cestovné. Zaplatením cestovného dôjde k uzavretiu zmluvy o preprave a to po celú cestu zodpovedajúcu zaplatenému cestovnému. Podrobnejšiu úpravu osobnej prepravy určujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify pre jednotlivé druhy prepravy - dopravy (§ 772 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 108 Občianskeho zákonníka, práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého právo nezaniká, ale sa len oslabuje tým, že v prípade vznesenia námietky premlčania, zaniká jeho súdna vymáhateľnosť, pretože súd musí prihliadnuť na dôvodne vznesenú námietku premlčania a nemôže už veriteľovi premlčané právo priznať. Jeho úprava vychádza z potreby zvýšenia právnej istoty v právnych vzťahoch. Základným účelom inštitútu premlčania je tak pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby včas pristupovali k uplatňovaniu si svojich subjektívnych práv a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po neobmedzenú dobu nútené splniť si svoje povinnosti, a aby im bola zabezpečená ochrana v prípade oslabenia ich dôkaznej povinnosti v prípadnom súdnom konaní so značným časovým odstupom. Inštitút premlčania takto, v súlade so zásadou právnej istoty a všeobecnou požiadavkou sledovať si potrebu ochrany svojich ohrozených a porušených práv, zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam.

Navrhovateľ si v konaní uplatňoval cestovné a úhradu (prirážku) za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom v zmysle § 9 písm. b/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. d/ a § 14 ods. 2 Zákona o cestnej doprave a podľa Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave.

Pri ustálení začiatku plynutia premlčacej doby súd prvého stupňa správne vychádzal z ust. § 101 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého navrhovateľovi začala plynúť jednoročná premlčacia doba podľa § 108 Občianskeho zákonníka na uplatnenie práv vyplývajúcich zo zmluvy o preprave vzniknutej medzi účastníkmi konania v zmysle § 760 Občianskeho zákonníka konkludentne tým, že odporca nastúpil do dopravného prostriedku mestskej hromadnej prepravy, čím pristúpil na podmienky, za ktorých sa prepravná služba navrhovateľom poskytuje, vrátane výšky a podmienok uloženia zmluvnej sankcie za nesplnenie povinnosti zaplatiť cestovné za poskytnutie prepravnej služby.

Všeobecná trojročná premlčacia doba upravená v § 101 Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. V prípade, ak splnenie dlhu je viazané na presne stanovenú dobu, uplynutím ktorej sa dlh stane splatným, tak je so splatnosťou dlhu spojený začiatok plynutia premlčacej doby. Z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak čas splnenia dlhu nebol

účastníkmi dohodnutý, ani inak stanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho na plnenie veriteľ požiadal; veriteľ mohol svoje právo vykonať vtedy, keď mohol požiadať o plnenie, teda hneď ako dlh vznikol, takže začiatok plynutia premlčacej doby tu nastáva deň nasledujúci po vzniku právneho vzťahu zo zmluvy, pri ktorej nebola dohodnutá splatnosť.

S poukazom na vyššie uvedené, splatnosť záväzku odporcu; ktorý cestoval v mestskom hromadnom prostriedku navrhovateľa bez cestovného lístka; zaplatiť navrhovateľovi cestovné a prirážku k cestovnému, nastala dňom nasledujúcim po tom, kedy došlo k porušeniu povinnosti odporcu mať zakúpený cestovný lístok a kedy bol vyzvaný navrhovateľom na plnenie (07.03.2011), teda v danom prípade dňom 08.03.2011 a jednoročná premlčacia doba tak uplynula dňom 08.03.2012, a pokiaľ bol návrh podaný na súde dňa 04.03.2013, je vecne správny záver súdu prvého stupňa aj v tom, že v dôsledku vznesenej námietky premlčania, ktorá spôsobila stratu nároku navrhovateľa vymáhať uplatňované právo súdnou cestou, nemožno návrhu navrhovateľa vyhovieť.

Prirážka k cestovnému je sankčným nárokom vyplývajúcim priamo zo zmluvy o preprave, a preto ho nie je možné, ani z hľadiska premlčania, posudzovať oddelene od nároku na cestovné; nárok na zaplatenie úhrady nemôže vzniknúť samostatne, ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného. Nakoľko obidva nároky vznikajú súčasne zo zmluvy o preprave, resp. z jej porušenia, u oboch nárokov začína rovnako plynúť aj premlčacia doba ustanovená v § 108 Občianskeho zákonníka. Nárok na zaplatenie úhrady preto nemožno považovať za mimozmluvný sankčný nárok, a preto pre posúdenie včasnosti jeho uplatnenia z hľadiska premlčania, sa nemôže aplikovať všeobecná trojročná premlčacia doba v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka, použitia ktorej sa navrhovateľ v podanom odvolaní dovoľával.

Pokiaľ navrhovateľ poukazoval vo svojom odvolaní na; v tomto smere odlišné; rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, tieto nie sú pre rozhodovanie v danej veci pre konajúci odvolací senát právne záväzné.

S poukazom na vyššie uvedené závery neuznal odvolací súd opodstatnenosť dôvodov, na ktorých navrhovateľ založil svoje odvolanie, a preto keď súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol; vzhľadom na opatrovníckou odporcu dôvodne vznesenú námietku premlčania; rozhodol vecne správne, a z týchto dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., a úspešnému odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko nepodal návrh v odvolacom konaní na rozhodnutie o povinnosti nahradiť mu trovy odvolacieho konania podľa § 151 ods. 1 vety prvej O.s.p. a žiadne trovy mu v odvolacom konaní ani nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.